

Érettségi tétel, 2025. május-június, 12. a

Magyar nyelv

Sebesi Zsuzsanna

I.	Kommunikáció	1. A nyelv mint kommunikáció: A kommunikációs folyamat tényezői. 2. Nyelvi és vizuális kommunikáció: Az emberi kommunikáció nem nyelvi jelei és kifejezőeszközei. 3. A tömegkommunikáció: A főbb médiaműfajok ismerete.
II.	A magyar nyelv története	4. A szókészlet rétegei: ősi örökség, belső keletkezésű szavak, jövevényszók, nemzetközi műveltségű szavak, idegen szavak 5. A magyar nyelv rokonsága: A magyar nyelv rokonságának elmélete. 6. A nyelvtörténet forrásai: Kézírt és nyomtatott nyelvemlékek.
III.	Ember és nyelvhasználat	7. Jelek és jelrendszerek: A jel, jelek, jelrendszerek a nyelvi és nem nyelvi közlésben. 8. Anyanyelvünk rétegződése II.: A nyelvjárások és a nyelvi norma.
IV.	A nyelvi rendszer	9. Hangtan: A hangkapcsolódási szabályosságok típusai és a helyesírás összefüggése. 10. Alaktan és szótan: A morféma, szóelemek szerepe 11. A mondat szintagmatikus szerkezete: A szó szerkezet fogalma, a szintagmák típusai, szerepük a mondat felépítésében, mondatbeli viszonyaik.
V.	A szöveg	12. A szöveg szerkezete és jelentése: A szövegkohézió, a témaháló és a cím. 13. Az intertextualitás: A szövegköziség, a vendég szöveg jelenségeinek értelmezése irodalmi és nem irodalmi szövegekben.
VI.	A retorika alapjai	14. A nyilvános beszéd: A beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig. 15. A nyilvános beszéd: A szónoki beszéd fajtái és jellemzői. 16. Érvelés, megvitatás, vita: A kulturált véleménynyilvánítás és a vita szabályai, gyakorlata. A befolyásolás módszerei. 17. Érvelés, megvitatás, vita: Az érvelő beszéd felépítése, az érvtípusok.
VII.	Stílus és jelentés	18. A szó jelentés: Hangalak és jelentés viszonya. 19. Stílus eszközök: Szóképek felismerése, elemzése és értelmezése. 20. Stílusréteg, stílusváltozat: A tudományos és szakmai stílus sajátosságai.
VIII.	Digitális kommunikáció	21. Az elektronikus média hagyományos és új közlésmódjai, az új közlésmódok társadalmi hatása.